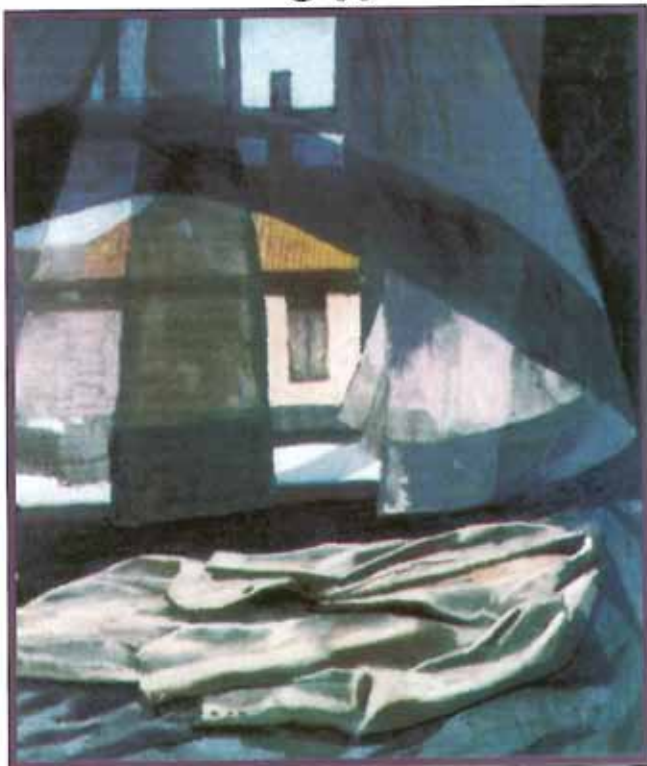

J. M. Coetzee

2003 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

PETERSBURG'LU
USTA

♥
CAN

roman

İngilizce aslından çeviren
İLKNUR ÖZDEMİR

J.M. Coetzee
PETERSBURG'LU
USTA

2003 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

ÇAĞDAŞ DÜNYA YAZARLARI

Yayın Yönetmeni
İlknur Özdemir

Dizgi
Serap Bertay

Düzeltili
Fulya Tükel

Montaj
Mine Sarıkaya

Kapak Düzeni
Semih Özcan

İç Baskı ve Cilt
Eko Basımevi

Kapak Baskı
Çetin Ofset

1. basım : Ekim, 2003
2. basım : Kasım, 2003
3. basım : Mart, 2004

ISBN 975-07-0347-2
© by J.M. Coetzee, 1994 / Kesim Telif Hakları Ajansı /
Can Yayınları Ltd. Şti. (2001)

J.M. Coetzee
PETERSBURG'LU
USTA

2003 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

ROMAN

İngilizce aslından çeviren
İLKNUR ÖZDEMİR

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

<http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Özgün adı
The Master of Petersburg

J. M. Coetzee, 9 Şubat 1940'ta Cape Town, Güney Afrika'da doğdu. Babası avukat, annesi öğretmendi. Akrabalarıyla Güney Afrika dilinde konuşmasına rağmen İngilizce konuşulan bir evde büyüdü ve İngilizce eğitim veren bir okula gitti. 1961'de edebiyat ve matematik dallarında derece alarak Cape Town Üniversitesi'nden mezun oldu. 1962 yılında Güney Afrika'dan ayrılarak İngiltere'ye gitti ve bilgisayar programcısı olarak çalıştı. 1965'te Amerika'ya geçerek Teksas Üniversitesi'nde yardımcı rofesör olarak çalışmaya başladı. 1971'de Güney Afrika'ya geri döndü. 1972'de Cape Town Üniversitesi'nde ders vermeye başladı, 1980'de yardımcı profesörlüğe, 1984'te edebiyat profesörlüğüne yükseldi. Güney Afrika'ya dönünce daha önce yazmaya başlamış olduğu iki uzun öyküsünü tamamladı ve 1974'de *Dusklands* adıyla yayınlattı. *Dusklands*'i *In the Heart of the Country* izledi (1977). 1980'de yazdığı *Barbarları Beklerken*, 1980'de Güney Afrika'nın edebiyat dalında en büyük ödülü olan The Central News Agency Edebiyat Ödülü'nü kazandı. aynı ödülü 1983 yılında alan *Michael K. Nasıl Yaşadı*, Coetzee'ye Booker Ödülü'nü de kazandı. Coetzee, 1999 yılında Booker Ödülü'nü ikinci kez *Utanç* adlı romanıyla alarak, bu ödülü iki kez alan ilk yazar oldu. Bu kitaplarının dışında *Foe* (1986), *Age of Iron* (1990) ve *Petersburg'lu Usta* (1994) adlı romanları, pek çok deneme kitabı vardır. Coetzee aynı zamanda Hollandaca, Almanca, Fransızca ve Güney Afrika dilinden çevriler de yapmıştır. Coetzee, 2003 yılında Nobel Edebiyat Ödülü'nü almıştır.

Petersburg

Ekim, 1869. St. Petersburg'un Saman Pazarı semtinde, bir atlı araba ağır ağır bir sokaktan geçiyor. Yüksek bir binanın önünde sürücü atın dizginlerini çekiyor.

Arabadaki yolcu binayı kuşkulu gözlerle süzüyor. "Burası olduğundan emin misin?" diye soruyor sürücüye.

"Sveçnoy Sokağı, 63 numara, dediğiniz yer burası."

Yolcu arabadan iniyor. Orta yaşın sonlarında bir adam, sakallı, hafif kambur, yüksek bir alını, kalın kaşları var, bu da görünümüne ciddi, bencil bir hava katıyor. Modası geçmeye yüz tutmuş koyu renk bir takım elbise var üzerinde.

"Bekle beni," diyor sürücüye.

Pek çoğu artık memurlara, öğrencilere ve işçilere oda oda kiraya veriliyor olsa da Saman Pazarı'ndaki eskice evler, geçmişteki zarafetlerini bir ölçüde

hâlâ koruyorlar. Aralarındaki boşluklara, kimi zaman onların duvarlarını paylaşan, iki, hatta üç katlı, sallantılı ahşap yapılar dikilmiş: en yoksulların oturduğu, bir odalar ve bölmeler kalabalığı.

En eski evlerden biri olan 63 numaranın her iki yanında da bu türden birer yapı var. Gerçekten de, kirişlerden ve direklerden oluşan bir ağ binanın önyüzünü kucaklıyor, ona kuşatılmış bir görüntü veriyor. Payandaların girintilerine kuşlar yuva yapmış, pislikleri binanın önyüzünü kirletiyor.

Direklere tırmanıp sokaktaki su birikintilerine taş fırlatan, sonra inip onları alan bir çocuk güruhu yabancıyı incelemek üzere oyununa ara veriyor. En küçük üç tanesi, oğlan; liderleri olduğu anlaşılan dördüncüsü sarışın bir kız, delici koyu renk gözleri var.

“İyi günler,” diye sesleniyor yabancı. “Anna Sergeyevna Kolenkina’nın nerede oturduğunu bilen var mı aranızda?”

Oğlanlar yanıt vermiyor yabancıya, gözlerini kırpmadan bakıyorlar ona. Ama kız, bir an düşünüp elindeki taşları yere bırakıyor. “Gelin,” diyor.

63 numaranın üçüncü katı, merdiven başındaki sahanlıktan başlayarak birbirine geçmeli bir sürü odadan oluşuyor. Yabancı, kızın peşinden kabak ve haşlanmış sığır eti kokan karanlık, kanca gibi kıvrık bir koridora adım atıyor, kapısı açık duran bir banyonun önünden geçiyor, kurşuni boyalı bir kapıya ulaşıyor. Kız kapıyı açıyor.

Baş yüksekliğindeki tek bir pencereden giren ışığın aydınlattığı uzun, alçak tavanlı bir odadalar. En uzun duvarı süsleyen ağır bir işlemeli kumaş odanın loşluğunu yoğunlaştırıyor. Siyahlar giyinmiş bir kadın, yabancıyı karşılamak üzere ayağa kalkı-

yor. Otuzlu yaşlarının ortasında; yabancıyı getiren kızınki gibi koyu renk gözleri ve kavisli kaşları var, ancak saçları siyah.

“Habersiz geldiğim için bağışlayın,” diyor adam. “Adım...” Duraksıyor. “Oğlum sizin kiracılarınızdan biriydi sanırım.”

Bavulundan bir şey çıkartıp üzerindeki beyaz örtüyü açıyor. Bir erkek çocuğun resmi bu, gümüş bir çerçeve içinde eski bir fotoğraf. “Belki onu hatırlarsınız,” diyor. Resmi kadına veriyor.

“Bu, Pavel Aleksandroviç, anne,” diye fısıldıyor küçük kız.

“Evet, evimizde kaldı,” diyor kadın. “Çok üzgünüm.” Sıkıntılı bir sessizlik oluyor. “Nisandan beri kiracımızdı,” diye devam ediyor kadın. “Odası bıraktığı gibi duruyor, polis el koyduğu birkaç şey dışında eşyaları da. Görmek ister misiniz?”

“Evet,” diyor yabancı, boğuk bir sesle. “Size kira borcu kaldıysa onu da öderim.”

Aslında, evin bir parçası olan oğlunun odasının kapısı ayrı, penceresi de sokağa bakıyor. Yatak derli toplu, odada ayrıca bir şifoniyer, üzerinde lamba duran bir sehpa ve bir iskemle var. Yatağın ayakucunda, üzerinde P.A.I. harfleri okunan bir bavul duruyor. Yabancı hemen tanıyor bavulu: Pavel’e kendisi hediye etmişti.

Pencereye gidip sokağa bakıyor. Atlı araba sokakta hâlâ bekliyor. “Benim için bir şey yapar mısın?” diye soruyor küçük kıza. “Arabacıya artık gidebileceğini söyleyip parasını da öder misin?”

Çocuk, adamın verdiği parayı alıp odadan çıkıyor.

“İzin verirseniz bir süre yalnız kalmak istiyorum,” diyor kadına, yabancı.

Kadın odadan çıkar çıkmaz ilk yaptığı şey, yatağın örtüsünü açmak oluyor. Çarşaflar temiz. Çömeli yüzünü yastığa gömüyor; ancak burnuna sabun ve güneş kokusundan başka koku gelmiyor. Çekmeceleri çekiyor. Boşaltılmışlar.

Bavulu kaldırıp yatağın üzerine koyuyor. En üstte özenle katlanmış beyaz bir keten gömlek duruyor. Alnını gömleğe bastırıyor. Oğlunun kokusunu belli belirsiz duyuyor. Derin derin soluyor onu, tekrar tekrar soluyor ve oğlumun hayaleti içime giriyor, diye düşünüyor.

İskemleyi pencerenin yanına çekip oturuyor, gözlerini dışarı dikiyor. Akşam karanlığı çöküyor, yoğunlaşıyor. Sokak boş. Dakikalar ilerliyor, düşünceleri kıpırdamıyor. *Derin derin düşünmek*, diyor, işte dünya bu. Başım ağırlaşıyor, göz kapaklarım da: Ruhum kurşun gibi.

Anna Sergejevna ile kızı akşam yemeği yiyorlar, masanın iki başına oturmuşlar, aralarında bir lamba duruyor. Yabancı odaya girince konuşmalarını kesiyorlar.

“Kim olduğumu biliyor musunuz?” diyor yabancı.

Kadın gözlerini ona dikip bekliyor.

“İsaev olmadığımı biliyor musunuz?”

“Evet, biliyoruz. Pavel’in hikâyesini biliyoruz.”

“Yemeğinizi bölmeyeyim. Bavulu bir süre burada bırakabilir miyim? Ay sonuna kadar olan kirayı ödeyeceğim. Aslında kasım ayının kirasını da ödemek isterim. Bir başkasına söz vermediyseniz odayı tutmak istiyorum.”

Kadına parayı uzatıyor, yirmi ruble.

“Öğle sonraları ara sıra gelmemin bir sakıncası var mı? Gündüzleri evde kimse oluyor mu?”

Kadın duraksıyor. Çocukla bakışıyorlar. Kuşku-
lanmaya başladı bile, diye düşünüyor yabancı. En
iyisi bavulu alıp gideyim buradan, böylece ölmüş
kiracının hikâyesi kapanır ve oda boşalır. Bu kadın
çevresine karanlık saçan bu kederli adamı evinde
istemiyor. Ama artık çok geç, para önerilmiş ve
kabul edilmiş.

“Öğleden sonraları Matriyoşa evde olur,” diyor
kadın sakince. “Size anahtar vereyim. Kendi giriş
kapınızı kullanmanızı rica edebilir miyim? Kiracı-
mızla bu odanın arasındaki kapı kilitlenmiyor ama
biz normal olarak kullanmayız onu.”

“Özür dilerim, farkına varmamıştım.”

Matriyona.

Saman Pazarı Mahallesi'nin tanıdık sokakların-
da dolaşüyor bir saat. Sonra Kokuşkin Köprüsü'nden
geçip o sabah İsaev adı altında bir oda tuttuğu hana
gidiyor.

Karnı aç değil. Elbiselerini çıkarmadan yatağa
uzanıyor, kollarını kavuşturup uyumaya çalışıyor.
Ama akli oğlunun 63 numaradaki odasına gidiyor:
Perdeler açık. Ay ışığı yatağın üzerine vuruyor.
Yabancı orada, kapının yanında, neredeyse soluk
almadan duruyor, gözleri köşede duran iskemleye
dikili, karanlığın iyice çökmesini, başka türden bir
karanlığa dönüşmesini bekliyor, mevcudiyetin
karanlığına. Sessizce dudaklarını kıpırdatıp oğlu-
nun adını söylüyor, üç kez, dört kez.

Büyü yapmaya çalışıyor. Ama kime: Bir hayale-
te mi, kendine mi? Ölmüş kadının adını fısıldaya-
rak, onu kandırıp cehennemin derinliklerinden
çıkarmaya çalışarak adım adım geri giden Orphe-
us'u düşünüyor. Uyurgezer gibi, mecalsiz ellerini
öne uzatarak, görmeyen, ölü gözleriyle kendisini

izleyen, kefene sarılı kadını düşünüyor. Ne flüt, ne lir, yalnızca sözcük, üst üste o bir tek sözcük. Ölüm bütün bağlantıları kesse de geriye ad kalır. Vaftiz: Bir ruhun bir adla birleşmesi, sonsuza kadar taşıyacağı bir adla. Neredeyse soluk almadan, o iki heceyi yeniden söylüyor: *Pavel*.

Başı dönmeye başlıyor. “Artık gitmeliyim,” diye fısıldıyor ya da fısıldadığını sanıyor; “geri geleceğim.”

Geri geleceğim: Oğlu birinci sınıfa başladığı gün onu okula götürdüğünde de aynı sözü vermişti. *Terk edilmeyeceksin*. Ama terk etmişti onu.

Uykusu geliyor. Yüksek bir çağlayandan bir havuza atladığını hayal ediyor ve kendini bu dalışa bırakıyor.

Mezarlık

Feribotta buluşuyorlar. Matriyona'nın elindeki çiçekleri görünce kızıyor. Küçük, beyaz ve basit çiçekler. Pavel'in sevdiği bir çiçek olup olmadığını bilmiyor, ama en azından gülleri hak ediyor, kan kırmızı gülleri, ekim ayında fiyatları ne olursa olsun.

“Toprağa dikebiliriz, diye düşündüm,” diyor kadın, onun düşüncelerini okuyarak. “Mala da getirdim. Tırfıl bu: Geç çiçek açar.” O zaman görüyor: Çiçeğin kökleri gerçekten de nemli bir beze sarılı.

Yıllardır gitmediği Yelagin Adası'na kalkan küçük feribota biniyorlar. Karalar giyinmiş iki yaşlı kadın ve onların dışında feribotta başka yolcu yok. Soğuk, puslu bir gün. Adaya yaklaşırlarken, sıska, kül rengi bir köpek, kesik kesik havlayarak iskeletin üzerinde bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başlıyor. Feribotçu köpeğe bir kanca fırlatınca köpek güvencede olacağı bir mesafeye geriliyor. Köpekler adası,

diye düşünüyor yabancı; toprağı kazmaya başlamak için ağaçların arasına sinip cenazeye gelenlerin adadan ayrılmasını bekleyen köpek sürüleri var mı burada?

Hâlâ *pansiyoncu kadın* olarak gördüğü Anna Sergejevna giriş kapısındaki bekçi kulübesine gidip yolu sorarken, kendisi dışarıda bekliyor. Sonra ölülerin sokaklarında yürüyorlar. Adam ağlamaya başlıyor. *Neden şimdi*, diye düşünüyor, kendine kızarak. Yine de bu gözyaşlarını hoş karşılıyor, kendisiyle dünya arasına incecik bir körlük perdesi çekiyorlar.

“Burası, anne!” diye sesleniyor Matriyona.

İçlerine haç biçiminde kazıklar saplanmış pek çok toprak yığınının birinin önünde duruyorlar, haçların üzerinde renkli boyayla yazılmış rakamlar taşıyan küçük levhalar var. Bir numaraya, *o'nun* numarasına zihnini kapamaya çalışıyor, ama kapamadan önce 7'leri ve 4'leri görüyor; bir daha 7 numara üzerine bahis oynayamayacağım, diye düşünüyor.

Mezarın üzerine kapanması gereken an bu. Ama her şey çok ani, bu toprak yığını çok yabancı ona, yüreğinde o yığına karşı hiçbir duygu kabarmıyor. Kendisi henüz Dresden'de, dünyadan habersizken, oğlunun bedeninin her parçasını ellemiş olması gereken bir dizi kayıtsız ele de hiç güvenmiyor. Belleğinde hâlâ yaşayan oğlandan ölüm belgesinin üzerindeki ada ve tahta haçta yazılı numaraya kadar bu felaket zincirini kabullenmeye henüz hazır değil. *Geçici*, diye düşünüyor: Kesin rakam yok, hepsi geçici, yoksa oyun sona ererdi. Az sonra tekerlek dönecek, rakamlar harekete geçecek ve her şey düzelecek.

Toprak yığını hacim olarak da biçim olarak da yere uzanmış bir bedeni andırıyor. Aslında gördüğü

şey, içinde uzun boylu genç bir adamın yattığı tahta bir kutunun gömülebileceği taze toprak kadar ancak. Üzerinde düşünmeye katlanmadığı, kendinden hemen uzaklaştırdığı bir şey var bunda. Bu düşüncenin yerini, burada Petersburg'da depolama, numaralama, örtme, taşıma, gömme işleri rutin yolunu izlerken, kendisinin Dresden'de onca zaman neler yaptığının rahatsız edici anısı alıyor. Dresden'in havasında bunları sezdirenen en ufak bir şey neden yoktu? Semanın tepki vermesi için kitlelerin mi yok olması gerekiyor?

Aklına gelen imgelerden biri, Lärchenstrasse'deki evin banyosunda sakalını kırparken olanı. Lavabonun piring muslukları parlıyor; yaptığı işe dalmış aynadaki yüz, geçmişte kalmış bir yabancıнын yüzü. Çoktan yaşlanmışım, diye düşünüyor. Hüküm verilmişti; hükmü bildiren ve bana hitaben yazılmış mektup yoldaydı, elden ele geçiyordu, ancak ben bunu bilmiyordum. *Hayatının neşesi söndü*; hükümde böyle yazıyordu.

Pansiyoncu kadın, toprak yığınının alt ucunda küçük bir çukur kazıyor. "Lütfen," diyor adam, eliyle işaret edince kadın yana çekiliyor.

Adam, paltosunun düğmelerini açıyor, ceketinin de, sonra yere diz çöküyor, yavaş yavaş öne eğilip tümseğin üzerinde dümdüz yatıyor, kolları başının üzerinden yukarı uzatılmış. Hıçkıra hıçkıra ağlıyor, burnu akıyor. Yüzünü nemli toprağa sürüyor, yüzünü toprağa gömüyor.

Ayağa kalktığı anda sakalı toprak içinde, saçları ve kaşları da. O âna kadar dikkat etmediği çocuk ona hayret dolu gözlerle bakıyor. Yüzünü siliyor adam, burnunu temizliyor, düğmelerini ilikliyor. Yahudiler gibiydim, diye düşünüyor. Ama görsün

bakalım! Görsün, insanların taştan olmadığını! Görsün sınır filan olmadığını!

Adamın gözlerinden kızın gözlerine şimşek gibi bir şey çakıyor; kız şaşkınlık içinde arkasını dönüyor, annesine sarılıyor. Yuvaya dönüş! Adamdan canlılara, özellikle de canlı çocuklara doğru korkunç bir kötülük akıyor. Eğer orada o saniyede yeni doğmuş bir bebek olsaydı adam onu annesinin kollarından çekip alır, bir kayaya fırlatırdı.

Herodes,¹ diye düşünüyor, şimdi anlıyorum Herodes'i! Şu çoğalmanın sonu gelsin!

O iki kişiye sırtını dönüyor ve yürüyüp gidiyor. Mezarlığın görece yeni açılmış olan bölümü çok geçmeden arkasında kalıyor, adam eski taşların, bu dünyadan çoktan ayrılmışların arasında dolaşıyor.

Geri döndüğünde tırfıl toprağa dikilmiş.

“Kim ilgilenecek bu çiçekle?” diye soruyor, huysuz huysuz.

Kadın omuzlarını silkiyor. Bu sorunun yanıtını verecek kişi o değil. Her gün gelip çiçeğe bakarım, ya da Allah baksın ona, ya da kimse bakmaz ona, kuruyup gider, bırakalım kurusun, demek sırası, demek görevi artık adamın.

Küçük beyaz çiçekler tatlı tatlı esen rüzgârda keyifle sağa sola savruluyorlar.

Adam, Anna'nın kolunu yakalıyor. “Burada değil o,” diyor, “ölmedi o.” Sesi çatal çatal.

“Yo, elbette ölmedi, Fyodor Mihayloviç.” Kadının sesi heyecansız, yatıştırıcı. Daha da ötesi: Şu anda o, bir anne gibi, yalnızca kızına karşı değil, Pavel'e karşı da öyle.

Kadının elleri küçük, parmakları ince, hatta

¹ Herodes: İsrail Kralı. İsa doğduğunda müneccimler krala İsa'nın Yahudilerin kralı olduğunu söylerler. O da Beytlehem'de iki yaşın altındaki erkek çocukların tümünü öldürtür. (Matta, 2:1-18.)

çocuksu, ama bedeni dolgun. Tuhaf ama adam, başını onun göğsüne koymak, o parmakların saçlarını okşadığını hissetmek istiyor.

Ellerin masumiyeti, hep yenilenir. Bir anı düşünüyor zihnine: bir elin dokunuşu, karanlıkta, mahrem bir biçimde. Ama kimin eli? Hayvanlar gibi, utanmadan, belleksiz, gün ışığına çıkan eller.

“Şu rakamı bir yere yazmalıyım,” diyor yabancı, gözlerini kadının gözlerinden kaçırarak.

“Rakam bende var.”

Erkeğin arzusu nereden kaynaklanıyor? Keskin ve alev alev bir arzu: Kadını kolundan yakalamak, bekçi kulübesinin arkasına sürüklemek, elbisesini sıyrıp ona sahip olmak istiyor.

Ölünün başında bekleyenlerin sofradaki yiyeceklerle içeceklere saldırışını düşünüyor. Bunda bir tür şenlik havası var, ölüme karşı bir meydan okuma: Bizi ele geçiremeyeceksin!

Yeniden iskeledeler. Kül rengi köpek ihtiyatla yaklaşıyor onlara. Matriyona köpeği okşamak istiyor ama annesi izin vermiyor. Köpekte bir tuhaflık var: Kuyruğunun başladığı yerden çıkan açık, iltihaplı bir yara sırtına uzanıyor. Köpek durmadan alçak sesle uluyor ya da arka bacaklarının üzerine oturup yaraya dişleriyle saldırıyor.

Yarın gene gelirim, diye söz veriyor adam. Yalnız geleceğim, seninle ben konuşacağız. Geri dönme, ırmağı geçme, oğlunun yatağına ulaşma, pusun içinde onunla birlikte olma düşüncesinde gizli bir serüven vaadi var.

J. M. Coetzee

2003 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

PETERSBURG'LU

USTA

1869 yılının sonbaharında, ünlü Rus yazarı *Fyodor Mihayloviç Dostoyevski*, gönüllü bir sürgün olarak yaşadığı Almanya'dan Petersburg'a çağrılır. Ellisine merdiven dayayan, mutsuz ve öfkeli yazar, alacaklılarına yakalanma tehlikesine, gizli polisten korkmasına rağmen sahte bir ad kullanarak döner Petersburg'a. Üvey oğlu *Pavel*'in gizemli ve beklenmedik ölümüdür dönüş nedeni. Kederli *Dostoyevski*, çok sevdiği halde uzak düştüğü *Pavel*'in ölümünün ardındaki sırrı öğrenmeden huzur bulamayacaktır. Oğlunun ölümü intihar mıdır, yoksa cinayet mi? *Pavel*, üvey babasını sevmiş midir, yoksa ondan nefret mi etmiştir? Şiddet eylemlerine girişerek devleti ve tüm kurumlarını devirmeye çalışan devrimci *Neçayev*'e bağlılık yemini edenlerden biri midir? *Dostoyevski*'nin, *Pavel*'in ev sahibesiyle girdiği erotik ilişki nasıl sonuçlanacaktır? Ünlü yazar, *Pavel*'in ölümünün izini sürerken kendi kimliğiyle ve hayattaki duruşuyla ilgili kabul etmesi güç gerçeklerle de yüzleşmek zorunda kalır. *J. M. Coetzee*, romanında *Dostoyevski*'yi yeniden yaratırken zoru başarıyor; bir başka yazarın, *Dostoyevski*'nin kafasının içinden yazıyor; insan zihninin kimi zaman son derece itici çelişkilerini cesaretle ve riske girerek ortaya koyuyor; kurduğu dünyada ve yarattığı karakterlerde, *Dostoyevski*'nin romanlarının karanlık ortamını, ruhsal çözümlenmelerini ustalıkla yansıtır. *Petersburg'lu Usta* aynı zamanda müthiş bir değişimin eşliğindeki Rus toplumunun da dönemsel bir tablosu.

Kapaktaki resim: PAUL BUCKLEY

ISBN 975-07-0347-2

9 789750 703478

<http://www.canyayinlari.com>